

ARREST VAN HET HOF
VAN 22 NOVEMBER 1973 ¹

**Einfuhr- und Vorratsstelle für Getreide und Futtermittel
tegen Firma Eugen Münch
(verzoek om een prejudiciële beslissing,
ingediend door het Verwaltungsgerichtshof Hessen)**

„Termijnen en aanvangs- en vervaltijden”

Zaak 139-73

S a m e n v a t t i n g

1. *Termijn, datum en aanvangs- of vervaltijd — Begrip*
(*'s Raads verordening nr. 1182/71, art. 3*)
2. *Landbouw — Zachte tarwe — Compenserende vergoedingen — Toekenning — Voorwaarden — Termijn en datum in de zin van 's Raads verordening nr. 1182/71 — Daarvan in casu geen sprake*
(*'s Raads verordening nr. 1196/71, art. 3*)

1. Uit het redeverband van artikel 3 van verordening nr. 1182/71 van de Raad blijkt dat met „termijn” bedoeld is een zonder referentie aan een bepaalde datum of gebeurtenis in uren, dagen, weken, maanden of jaren uitgedrukt tijdvak.

De vermelding van een uiterste datum waarop een gebeurtenis moet hebben plaatsgevonden dan wel een handeling moet zijn verricht, beantwoordt

aan de term aanvangs- of vervaltijd, gebezigd in de artikelen 4 en 5 van verordening nr. 1182/71, zodat zodanige datum niet als een termijn in de zin van artikel 3 dier verordening kan worden beschouwd.

2. Artikel 3, laatste alinea, van verordening nr. 1196/71 behelst noch een termijn noch een datum in de zin van verordening nr. 1182/71.

In de zaak 139-73

betreffende een verzoek aan het Hof krachtens artikel 177 EEG-Verdrag van het Hessische Verwaltungsgerichtshof, in het aldaar aanhangig geding tussen

EINFUHR- UND VORRATSSTELLE FÜR GETREIDE UND FUTTERMITTEL te Frankfurt/
Main, Adickesallee 1,

en

EUGEN MÜNCH, Getreidemühle, te Horgen, Unterbergstraße 38,

om een prejudiciële beslissing inzake de uitlegging van artikel 3 van verorde-
ning nr. 1196/71 van de Commissie van 8 juni 1971 (PB nr. L 125/12 van
9 juni 1971) betreffende de voorwaarden voor het toekennen van compen-
serende vergoedingen voor zachte tarwe en artikel 3 van verordening
nr. 1182/71 van de Raad van 3 juni 1971 (PB nr. L 124/1 van 8 juni 1971)
houdende vaststelling van de regels die van toepassing zijn op termijnen,
data en aanvangs- en vervaltijden,

wijst

HET HOF VAN JUSTITIE,

samengesteld als volgt: R. Lecourt, President, A. M. Donner en M. Sørensen,
Kamerpresidenten, R. Monaco, J. Mertens de Wilmars (rapporteur),
P. Pescatore en C. Ó Dálaigh, Rechters,

Advocaat-Generaal: G. Reischl

Griffier: A. Van Houtte

het navolgende

ARREST

Ten aanzien van de feiten

Overwegende dat op grond van de feiten, het petitum en de krachtens artikel 20 van het Statuut van het Hof van Justitie gemaakte opmerkingen ter terechtzitting is gerapporteerd als volgt:

I—De feiten en het procesverloop

Bij een 7 augustus 1971 gedagtekend verzoek dat op maandag 9 augustus 1971 is

verzonden, heeft de firma Münch, oorspronkelijk verzoekster, thans geïntimeerde in het hoofdgeding, een compenserende vergoeding van 764,28 DM aangevraagd voor 33 100 kg zachte tarwe die aan het einde van het verkoopseizoen 1970/1971 waren opgeslagen. De aanvraag is door oorspronkelijk verweerder, thans appellante voor de nationale rechter, de „Einfuhr- und Vorratsstelle”, afgewezen op grond dat zij volgens artikel 3 van verordening nr. 1196/71 van de Commissie van 8 juni 1971 uiterlijk op 7 augustus 1971 had moeten zijn verzonden.

De firma Münch verzocht vervolgens het Verwaltungsgericht te Frankfurt haar de gevraagde compenserende vergoeding toe te wijzen.

In eerste aanleg werd dit verzoek toegewezen; de nationale rechter was van oordeel dat de termijn volgens artikel 3, lid 4, eerste alinea, van verordening nr. 1182/71 van de Raad van 3 juni 1971 pas op 9 augustus 1971 afliep, nu 7 augustus 1971 op zaterdag viel.

Verweerder in het hoofdgeding kwam met een beroep op artikel 3, lid 4, tweede alinea, van verordening nr. 1182/71 van deze uitspraak in beroep bij het Hessische Verwaltungsgerichtshof, dat bij beschikking van 11 mei 1973 het Hof van Justitie de navolgende vragen heeft gesteld:

1. Wordt in artikel 3, laatste gedachtenstreep, van verordening nr. 1196/71 van de Commissie van 8 juni 1971 (PB nr. L 125/12 van 9 juni 1971) een termijn gesteld in de zin van artikel 3 van verordening (EEG/Euratom) nr. 1182/71 van de Raad van 3 juni 1971 (PB nr. L 124/1 van 8 juni 1971)?
2. Zo ja, geldt hiervoor dan het bepaalde in artikel 3, lid 4, eerste alinea, van verordening (EEG/Euratom) nr. 1182/71 of ook het bepaalde in artikel 3, lid 4, tweede alinea, dezer verordening?
3. Zo neen, wordt dan in artikel 3, laatste gedachtenstreep, van verordening

nr. 1196/71 een datum in de zin van artikel 5 van verordening nr. 1182/71 vastgesteld?

De verwijzingsbeschikking is op 4 juni 1973 ter griffie van het Hof ingeschreven.

Op rapport van de Rechter-Rapporteur en gehoord de conclusie van de Advocaat-Generaal, heeft het Hof van instructiemaatregelen afgezien. De firma Münch en de Commissie hebben schriftelijke opmerkingen ingediend.

II — Opmerkingen gemaakt krachtens artikel 20 van het Statuut van het Hof van Justitie

A — *Opmerkingen van de Commissie*

Na in herinnering te hebben gebracht dat de termijn voor het aanvragen van een compenserende vergoeding als bedoeld in artikel 9 van verordening nr. 120/67/EEG volgens 's Hof's jurisprudentie (HvJ 30 november 1972, zaak 32-72, Wasaknäcke, Jurispr. 1972, 1186, en HvJ 13 december 1972, zaak 52-72, Walzenmühle Magstadt, Jurispr. 1972, 1272) een vervalttermijn (fatale termijn) is, werpt de Commissie de vraag op of verordening nr. 1182/71 van de Raad houdende vaststelling van de regels die van toepassing zijn op termijnen, data en aanvangs- en vervaltijden ook geldt voor verordening nr. 1196/71. Van de bij verordening nr. 1182/71 vastgestelde regels kan immers volgens haar artikel 1 worden afgeweken en men kan zich dus afvragen of zodanige afwijking niet in verordening nr. 1196/71 besloten ligt.

Acht men verordening nr. 1182/71 in casu van toepassing, dan behelst artikel 3, laatste streepje, van verordening nr. 1196/71 geen „termijn” in de zin van de artikelen 2 en 3, doch veeleer een datum of „tijd” in de zin van artikel 5 van verordening nr. 1182/71. Het woord „termijn” wijst op een afgebakend tijdvak, waarvan in casu geen sprake is.

Het antwoord op de eerste vraag moet

derhalve ontkennend luiden, zodat de tweede vraag geen beantwoording behoeft en de derde in bevestigende zin dient te worden beantwoord. Het vierde en vijfde lid van artikel 3 inzake de verlenging der „termijnen” zijn dus niet van toepassing.

B — Opmerkingen van de firma Münch

Geïntimeerde sluit zich aan bij de opvatting van het Verwaltungsgericht Frankfurt, volgens hetwelk artikel 3 van verordening nr. 1196/71 van de Commissie een termijn voorschrijft in de zin van de artikelen 2 en 3 van 's Raads verordening nr. 1182/71.

De beschikking waarbij de zaak ter fine van een prejudiciële beslissing naar het Hof van Justitie is verwezen, was uitsluitend gegrond op de overweging dat niet geheel duidelijk is of onder een termijn in de zin van verordening nr. 1182/71 ook vallen tijdvakken welke aanvang en einde met data zijn aangegeven. Zowel uit de considerans van verordening nr. 1182/71 als uit het onderscheid tussen berekening en bepaling van de termijn blijkt dat de auteurs van de verordening ook hebben gedacht aan tijdvakken die door een aanvangsdatum en einddatum zijn aangegeven, zodat zij, alvorens te worden toegepast, niet meer behoeven te worden berekend.

Gaat men ervan uit dat hier sprake is van een termijn in de zin van artikel 3

van verordening nr. 1182/71, dan is de eerste en niet de tweede alinea van artikel 3, lid 4, dier verordening van toepassing, zodat de termijn tot de eerstvolgende werkdag, 9 augustus 1971, moet worden verlengd.

De derde vraag behoeft dan geen beantwoording meer, omdat er geen sprake is van een rechtshandeling die in de zin van artikel 5 van verordening nr. 1182/71 moet worden „verricht op een gegeven ogenblik, op een bepaalde datum of op een gegeven aantal dagen vanaf het ogenblik waarop een gebeurtenis of een andere handeling plaatsvindt”. Bovendien betreft artikel 5 alleen handelingen van particulieren, waaronder naar alle waarschijnlijkheid zijn te verstaan handelingen door de organen of de overheid der Lid-Staten jegens de Gemeenschap verricht, immers alleen deze gezagsorganen kunnen rechtshandelingen verrichten.

Nadat het hierbij weergegeven rapport ter terechtzitting was uitgebracht, is tot de mondelinge behandeling overgegaan.

Ter terechtzitting van 23 oktober 1973 zijn geïntimeerde, vertegenwoordigd door de te Mannheim gevestigde advocaat Preuss, en de Commissie, vertegenwoordigd door haar gemachtigde Wägenbauer, gehoord.

De Advocaat-Generaal heeft ter terechtzitting van 7 november 1973 conclusie genomen.

Ten aanzien van het recht

- 1 Overwegende dat het Hessische Verwaltungsgerichtshof bij beschikking van 11 mei 1973, ingekomen ter griffie op 4 juni 1973, het Hof krachtens artikel 177 van het Verdrag tot oprichting van de EEG drie vragen heeft gesteld inzake de uitlegging van artikel 3, laatste alinea, van verordening nr. 1196/71 van de Commissie van 8 juni 1971 (PB nr. L 125/12 van 9 juni 1971) betreffende de voorwaarden voor het toekennen van compenserende vergoedingen voor bepaalde zich aan het einde van het verkoopseizoen 1970-1971 in opslag

bevindende graansorten en van de artikelen 3 en 5 van verordening nr. 1182/71 van de Raad van 3 juni 1971 (PB nr. L 124/1 van 8 juni 1971) houdende vaststelling van de regels die van toepassing zijn op termijnen, data en aanvangs- en vervaltijden;

- 2 Overwegende dat in de eerste plaats gevraagd wordt of in artikel 3 van verordening nr. 1196/71 met de woorden „op uiterlijk 7 augustus 1971 verzonden” een termijn wordt gesteld in de zin van artikel 3 van verordening nr. 1182/71;
- 3 Overwegende dat laatstgenoemde verordening volgens haar artikel 1 van toepassing is op door de Raad en de Commissie krachtens het EEG-Verdrag of het Euratom-Verdrag „vastgestelde of vast te stellen” rechtshandelingen;

dat zij derhalve, ofschoon na verordening nr. 1196/71 ingegaan, ook op die verordening van toepassing is;

- 4 Overwegende dat verordening nr. 1182/71 strekt tot vaststelling van algemene en uniforme regels inzake termijnen, data en aanvangs- en vervaltijden en daarbij onderscheid maakt tussen termijnen, geregeld in de artikelen 2 en 3, en data en aanvangs- en vervaltijden, geregeld in de artikelen 4 en 5;

dat de regeling voor de termijnen een verlenging behelst wanneer de laatste dag een zaterdag, een zondag of een feestdag is, doch dat die regel in de artikelen 4 en 5 niet is terug te vinden;

dat uit het redeverband van artikel 3 blijkt dat met termijn bedoeld is een zonder referentie aan een bepaalde datum of gebeurtenis in uren, dagen, weken, maanden of jaren uitgedrukt tijdvak;

- 5 dat de schijnbare uitzondering voor termijnen die „met terugwerkende kracht vanaf een bepaalde datum of gebeurtenis worden berekend”, vervat in de tweede alinea van artikel 3, lid 4, deze uitlegging bevestigt omdat bedoelde termijnen niet voor verlenging vatbaar zijn en in zoverre met data en aanvangs- en vervaltijden in de zin van de artikelen 4 en 5 zijn gelijkgesteld;

dat deze laatste bepalingen rechtshandelingen betreffen die op een gegeven datum of binnen een bepaalde tijd na een bepaalde datum of gebeurtenis moeten worden verricht;

- 6 dat het in artikel 3 van verordening nr. 1196/71 omschreven geval dat een handeling vóór een bepaalde datum moet worden verricht, in verordening nr. 1182/71 nergens met zoveel woorden is voorzien;

dat evenwel de redenen waarom verlenging van termijnen is uitgesloten wanneer er sprake is van een tijdvak dat op een bepaalde datum begint te lopen, eveneens gelden wanneer een handeling vóór een bepaalde datum moet worden verricht;

dat namelijk in elk van beide gevallen de onzekerheidsfactor die verlenging van op een zaterdag, zondag of feestdag eindigende termijnen rechtvaardigt, ontbreekt;

dat dan ook de vermelding van een bepaalde uiterste datum waarop een gebeurtenis moet hebben plaatsgevonden dan wel een handeling moet zijn verricht, beantwoordt aan de term aanvangs- of vervaltijd, gebezigd in de artikelen 4 en 5, zodat zodanige datum niet kan worden beschouwd als een termijn in de zin van artikel 3;

- 7 dat deze uitlegging voorts bevestiging vindt in de functie die aan bepaling van een op straffe van verval in acht te nemen uiterste datum toekomt in het kader van het stelsel van toekenning van compenserende vergoedingen wegens opslag, zoals dat bij verordening nr. 1196/71 ter uitvoering van artikel 9 van verordening nr. 120/67 houdende een gemeenschappelijke ordening der markten in de sector granen, is opgezet;

- 8 Overwegende dat nu de eerste vraag in ontkennende zin is beantwoord, de tweede vraag zonder voorwerp is geraakt;

- 9 Overwegende dat in de derde plaats wordt gevraagd of de woorden „op uiterlijk 7 augustus 1971 verzonden” een datum in de zin van artikel 5 van verordening nr. 1182/71 behelzen;

- 10 Overwegende dat in artikel 5, lid 1 en lid 2, eerste alinea, bedoeld zijn handelingen die op een gegeven ogenblik of op een bepaalde datum moeten worden verricht;

dat het daarom niet gaat in artikel 3 van verordening nr. 1196/71;

dat in deze bepaling, naar hiervoor werd overwogen, gewerkt wordt met een rechtsconstructie die, ofschoon in verordening nr. 1182/71 niet met zoveel woorden genoemd, in de lijn ligt van de in die verordening gebezigde term aanvangs- of vervaltijd;

T e n a a n z i e n v a n d e k o s t e n

- 11 Overwegende dat de kosten, door de Commissie wegens indiening harer opmerkingen bij het Hof gemaakt, niet voor vergoeding in aanmerking komen en dat de procedure ten aanzien van partijen in het hoofdgeding als een voor de nationale rechter gerezen incident is te beschouwen, zodat deze laatste over de kosten heeft te beslissen;

Gezien de stukken;

Gehoord het rapport van de Rechter-Rapporteur;

Gehoord de mondelinge opmerkingen van verzoekster in het hoofdgeding en van de Commissie van de Europese Gemeenschappen;

Gehoord de conclusie van de Advocaat-Generaal;

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap, met name artikel 177;

Gelet op 's Raads verordeningen nrs. 120/67 van 13 juni 1967 en 1182/71 van 3 juni 1971;

Gelet op verordening nr. 1196/71 van de Commissie van 8 juni 1971;

Gelet op het Protocol betreffende het Statuut van het Hof van Justitie van de Europese Economische Gemeenschap, met name artikel 20;

Gelet op het Reglement voor de procesvoering van het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen;

HET HOF VAN JUSTITIE,

uitspraak doende op de vragen van het Hessische Verwaltungsgerichtshof, verklaart voor recht:

Artikel 3, laatste alinea, van verordening nr. 1196/71 behelst noch een termijn noch een datum in de zin van verordening nr. 1182/71.

Lecourt	Donner	Sørensen	
Monaco	Mertens de Wilmars	Pescatore	Ó Dálaigh

Uitgesproken ter openbare terechtzitting te Luxemburg op tweeëntwintig november negentienhonderddrieënzeventig.

De Griffier

A. Van Houtte

De President

R. Lecourt